

Rīgā,
2019. gada 25. martā

Biedrības "Latvijas Vieglatlētikas savienība" (turpmāk - LVS) Ētikas komisija (turpmāk – Komisija) ir saņēmusi personas A (turpmāk – Iesniedzēja) sūdzību (iesniegta LVS birojā 2019.gada 6.februārī, reģ. Nr. 1-7/8) par Personas B rīcību un iespējamu LVS ētikas kodeksa pārkāpumu.

Iesniedzēja norāda, ka Personas B esot pārkāpusi vairākus principus, t.sk. vienlīdzības, taisnīguma, atklātuma, Fair Play u.c., jau otro reizi aicinot Iesniedzējas labu audzēkni xxx trenēties savā grupā, solot viņai labākus rezultātus. Iesniedzēja jūt, ka pēc sarunas ar Personu B minētā audzēkne un vēl viena meitene grib mainīt treneri.

Iesniedzēja savā sūdzībā, atsaucoties uz vairākiem Ētikas kodeksa punktiem, savā sūdzībā pieprasa: 1) atzīt Personas B nekorekto rīcību un profesionālo ētikas normu neievērošanu; 2) publiskot LVS mājas lapā radušos situāciju, jo vēl ir arī citi treneri, kas neievēro LVS ētikas kodeksu; 3) atbilstoši Ētikas kodeksa 12.4. punktam no Personas B materiālo un morālo kompensāciju 2150,00 Euro apmērā veselības uzlabošanai un stresa noņemšanai.

Par spēkā esošiem noteikumiem

Komisija izskatīja sūdzību, iepazīnās ar tai pievienotiem triju Iesniedzējas audzēkņu paskaidrojumiem un atsevišķi Komisija locekļi uzklusēja Personas B skaidrojumus par radušos situāciju.

Komisija norāda, ka tā darbojas atbilstoši pieņemtajam LVS Ētikas komisijas nolikumam, kur cita starpā ir noteikts pienākums izskatīt jautājumus par LVS Ētikas kodeksa un IAAF Ētikas kodeksa normu pārkāpumiem, kā arī izstrādāt rekomendācijas/iekšējos aktus attiecībā uz ētiskiem jautājumiem LVS.

Lai veicinātu pareizu noteikumu piemērošanu kā šajā gadījumā, tā vispār, Komisija uzskata par savu pienākumu skaidrot Iesniedzējas minēto pārkāpto normu saturu un mērķi, kā arī to pareizu attiecināšanu uz sūdzībā minēto gadījumu.

[1] Iesniedzēja, atsaucoties uz Ētikas kodeksa 4.2. punktu par diskriminācijas aizliegumu, uzskatot, ka tas izpaužas Iesniedzējas darba spēju apšaubīšanā.

Ētikas kodeksa 4.punkts noteic, ka Jebkāda veida diskriminācija attiecībā pret personas spējām, dzimumu, seksuālo piederību, rasi, tautību, etnisko piederību, reliģisko piederību vai politiskajiem uzskatiem ir stingri nosodāma. LVS veicina dzimumu līdztiesību sportā.

Minētais noteikums paredz pienākumu ikvienam ievērot tolerance attiecībā pret personām, ja tās jebkādā veidā ir atšķirīgas, piemēram, ar zemākām fiziskām spējām, atšķirīgu ādas krāsu vai tautību.

Diskriminācijas aizliegums profesionālā jomā izpaužas, piemēram, gadījumā, ja divu vienādas kvalifikācijas treneru, no kuriem viens ir vīrietis, bet otra sieviete, darbs tiktu atšķirīgi apmaksāts. Tāpat arī gadījumos, ja persona tiktu izslēgta no dalības sacensībās vai kādā pasākumā tikai tādēļ, ka tai ir īpaša ādas krāsa.

Trenera kvalifikācija, tāpat kā izglītība un pieredze ir izmērāms kritērijs, kas nevar būt par pamatu diskriminācijai. Šajā konkrētajā gadījumā nav saskatāms diskriminācijas aizlieguma pārkāpums.

[2] Ētikas kodeksa 5.punkts noteic, ka abpusēja cieņa un cieņa pašam pret sevi ir viens no galvenajiem principiem sportā. Šis Kodekss uzliek par pienākumu cienīt tai skaitā kolēģus bez izņēmumiem.

[3] Ētikas kodeksa 6.punkts noteic, ka godīgums kā viens no vadošajiem principiem sportā ir tas, kā dēļ sports ir tik aizraujošs un neparedzams. Šis Kodekss kategoriski nosoda tādas darbības, kas ir pretējas godīguma principam.

Sportam piemītošās īpatnības, ka tam jābūt aizraujošam un neparedzamam, lai pašiem sportistiem būtu motivācija piedalīties, cīnīties un baudīt uzvaras, bet skatītājiem – sekot un just līdz. Sportisti savu spēju paaugstināšanai vai uzvaras veicināšanai dažkārt izmanto aizliegtas metodes un līdzekļus, kā rezultātā gūst objektīvi nepamatotas priekšrocības attiecībā pret pārējiem dalībniekiem. Minētais Ētikas kodeksa punkts ir vairāk būtu attiecināms uz šādām situācijām.

Tomēr konkrētajā situācijā par godīguma principa ievērošanu var runāt saistībā ar iesaistīto treneru savstarpējo komunikāciju, tai skaitā slepus uzrunājot otra trenera audzēkņus. Komisija uzskata, ka godīga un pareiza situācija būtu, ja sarunas par audzēkņu pāriešanu pie cita trenera tiktu risinātas atklāti.

[4] LVS Ētikas kodeksa 6.2.1.punkts noteic, ka ikvienam ir pienākums izvairīties no personīgiem interešu konfliktiem. Par interešu konfliktu tiek uzskatīti gadījumi, kad personas privātās intereses var radīt šaubas par tās pieņemtā lēmuma objektivitāti.

Šis punkts ir attiecināms uz amatpersonām sportā vai personām, kuras ar savu lēmumu var ietekmēt / ietekmē sacensību godīgu norisi vai to rezultātu. Piemēram, LVS Ētikas komisijas loceklim būtu pienākums nepiedalīties kāda jautājuma izskatīšanā, ja jautājums vai iespējamais rezultāts skar vai varētu skart tā intereses tieši.

Treneru maiņas gadījumā un sportista subjektīvas intereses par iespējamu sadarbību ar vienu vai citu treneri nav uzskatāms par interešu konflikta pārkāpumu.

[5] LVS Sportistu licencēšanas nolikuma (spēkā no 2018.gada 22.februāra) 14.punkts noteic, ka trenera maiņas gadījumā sacensību sezonas laikā (no attiecīgā kalendārā gada 1.janvāra līdz attiecīgā kalendārā gada 31.decembrim) sportistam jāiesniedz LVS iesniegums par trenera maiņu.

No minētā punkta izriet, ka LVS regulējums neaizliedz sportistiem mainīt treneri, turklāt nepastāv nekādi ierobežojoši nosacījumi, kas uzliktu par pienākumu trenera

maiņas veikt noteiktā kārtībā vai noteiktā laikā (piemēram, pēc sezonas vai citā laikā). LVS Sportistu licencēšanas nolikums neparedz precīzu kārtību, kā iesaistītās puses – abi treneri, audzēknis un vecāki – risina jautājumu par sportista pievienošanos otra trenera treniņu grupai

Pieņemtais regulējums noteic pienākumu informēt LVS par trenera maiņas faktu, atstājot trenera maiņu un sadarbības nosacījumu izvēli iesaistīto pušu, proti – trenera un audzēkņa ziņā. LVS nebūtu tiesīga noteikt ierobežojumus, aizliedzot sportistiem izvēlēties treneri pēc saviem ieskatiem, pamatojoties uz trenera profesionālajām spējām, uzrādītajiem rezultātiem vai dažkārt pat sadarbību veicinošas ciešākas savstarpējas sapratnes.

Secinājumi un Komisijas lēmums.

Izskatot Iesniedzējas sūdzību, iepazīstoties ar tai pievienotiem triju Iesniedzējas audzēkņu paskaidrojumiem un uzklusot Personas B skaidrojumus par radušos situāciju kontekstā ar spēkā esošajiem noteikumiem, Komisija par katru no Iesniedzējas prasībām vienbalsīgi nolēma sekojošo:

1) Personas B nekorektas rīcības un profesionālo ētikas normu neievērošanas atzišanu:

Ņemot vērā pastāvošo kārtību, kas pieļauj treneru maiņu, par to savlaicīgi informējot LVS, Komisija nesaskata pārkāpumu faktā, ka audzēkņi un treneri savstarpēji komunicē, tai skaitā apspriežot rezultātus un iespējamās nākotnes perspektīvas.

Komisija ierosina LVS un tās biedrus veicināt treneru maiņas iespējas un faktus diskutēt atklāti, ievērojot arī citu kolēģu intereses un atzīstot to ieguldīto darbu. Komisija rosina, ka treneru vēlme pārņemt noteiktu sportistu trenēšanu ir apspriežama sportistu pašreizējo treneru vai audzēkņu vecāku, gadījumā, ja audzēkņi ir nepilngadīgi, klātbūtnē.

2) Par radušās situācijas publiskošanu LVS mājas lapā:

Komisija, ievērojot Fizisko personu datu aizsardzības likuma normas, LVS Ētikas Kodeksa 6.punktu un personas tiesības uz privātumu norāda, ka jebkāda personas datu, t.sk. vārda un uzvārda publiskošana nav pieļaujama. Veicinot LVS Ētikas kodeksa pareizu piemērošanu, Komisija LVS mājas lapā publicē situācijas vispārēju aprakstu un Komisijas sniegtos skaidrojumus, neminot personas datus.

3) Par morālās kompensācijas 2 150,00 Euro apmērā pieprasīšanu no Personas B:

LVS Ētikas kodeksa 12.punkts noteic piemērojamos sodus kodeksa pārkāpumu gadījumā, ņemot vērā pārkāpuma raksturu un smagumu.

Komisija norāda, ka tās mērķis pēc būtības nav sodīt, bet veicināt ētikas normu ievērošanu sportā, īpaši vieglatlētikā. Tāpat arī jāuzsver, ka morālā kompensācija un piemērojamais sods ir divas atšķirīgas lietas pēc būtības. Soda mērķis ir vainīgo

personu sodīt, atturot to no pretlikumīgas darbības nākotnē. Savukārt morālā kompensācija ir atlīdzinājums par zaudējumiem, kas radušies personai citas personas pretlikumīgas rīcības rezultātā.

Uzsveram, ka Komisija nav tiesīga lemt par jebkādu morālu vai materiālu kompensāciju pieprasīšanu no personām. Ņemot vērā, ka sūdzībā minētais gadījums nav radījis negatīvas sekas, Komisija nolemj nepiemērot Ētikas kodeksā minētos sodus.

Latvijas Vieglatlētikas savienības
Ētikas komisijas priekšsēdētāja

Baiba Veisa